

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. De exemplo, Epicheremate, Sorite, & Dilemmate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

tiam, hoc pacto: Petrus, & Paulus, & sic ceteri homines, siue nobis noti, siue ignoti, ac terrarum, quas nunquam lustrauius, aut etiam audiuius, accolæ sunt per se, & ex naturis suis bipedes; & isti sunt omnes hominum species Deo possibiles, repugnantque aliæ diuersæ rationis: hoc autem modo explicatum superioris inductionis, & cuiusvis alterius similis antecedens haud potest esse verum, quin tale sit eius consequens, ut certo certius. Verum solutio hæc lib. 3. vbi semel & iterum citato, fusè à nobis est impugnata. Et quidem per se claret, si quis dubius sit, an omnis homo sit natura sua bipes, eum haud posse reddi certiore de tali eius proprietate, merito antecedentis à quo incipit superior inductione: etenim similiter necesse est, eum aequè, vel magis incertum esse de constantia, nec non de hominibus alibi terrarum degentibus: vna autem dubietas, & incertitudo qui potest deferuire, ad tollendam aliam?

16 Censeo secundò, non paucas inductiones fortiri rationem veræ, ac propriæ argumentationis; eas scilicet, quarum inferiora haud sunt innumera, sed sed potius pauca numero: ut, v.g. substantia est bonum quoddam, accidens etiam est bonum quoddam, ergò omne ens est bonum: oculus dexter est idoneus ad videndum, oculus sinister similiter est idoneus ad videndum, omnis igitur oculus est idoneus ad videndum: ignis habet vnam saltem qualitatem primam in summo gradu; aer etiam: nec non aqua; ac denique tellus: omne igitur elementum sortitur in summo primam aliquam qualitatem: cælum lunæ est globosum, cælum Mercurij est etiam globosum, ac similiter reliqui vsque ad decimum & supremum, omne igitur cælum mobile rotundatur in globum.

17 Ratio est, quia in his illationibus, aliisque id genus, haud vnquam potest antecedens esse verum, quin sit etiam verum consequens: Porro earum quævis ita est species quædam enthymematis, ut possit etiam formari in syllogisum, hoc pacto: substantia, & accidens est omne ens: at substantia est bonum quoddam; & accidens similiter: omne igitur ens est bonum transcendentaliter vtique; haud enim in alio sensu loquimur: Cæterarum similiter in syllogismos conuersio, cum sit perquam facilis, non est quod in ea immoremur amplius.

C A P V T III.

De Exemplo, Epicheremate, Sorite, & Dilemmate.

18 Quid ad exemplum attinet, frequens vsus eius est, non solum in scholasticorum libris, verum etiam in sacris litteris, nec non humanioribus, cum poetarum, tum etiam oratorum. Sic dicitur lib. 1. Machabæorum cap. 4. *Memento te, qualiter salui facti sunt Patres nostri in mari rubro, cum sequeretur eos Pharaon, cum exercitu multo: & nunc clamemus in cælum, & miserebitur nostri Dominus*: Quasi diceret Iudas Machabæus ad suos: Deus Patres nostros liberabit à Pharaone, & Aegyptiis; ergò & nos liberabit ab Antiocho, & Syris: vel non instar enthymematis, sed syllogisticè; cum nostri eadem sit in præsens conditio, quæ fuit quondam patrum nostrorum, Deus, illos si tutos præstitit ab inimicis, & nos ab inimicis tutos præstitit: at quod illos præstitit tutos ab inimicis est certo certius: similiter ergò & nos ab eis tutos præstitit. Sic Priamus apud Virgilium lib. 2. Pyrrhum increpat ob Politen, in conspectu suo interfectum

*At non ille satum, quo te mentiris Achilles
Talis in hoste fuit Priamo; sed iura fidemque
Supplicis erubuit, corpusque exangue sepulchro
Reddidit Hektorum, meque in mea regna remisit.*

Id est, Achilles, quo te satum falsò gloriaris, mei, quamuis hostis, misertus est: pariter ergò tu mei miseri debebas: Vel ita: cum filij similes se parentibus præbere debeant, eorumque æmulari gesta, quod Achilles, quo te genitum gloriaris, fecit; id æquum erat, & te fecisse: at ille malorum nostrorum indoluit, longauitque Regis misertus est: par igitur erat, ut te quoque aliquis ergà nos pietatis, ac misericordiarum tangeret affectus. Sic denique Cicero pro Milone: *Negant, iniuri lucem esse fas ei, qui ab se hominem esse occisum fateatur: in qua tandem urbe hoc homines stultissimi disputant? nempe in ea, qua primum iudicium de capite vidit. M. Horatij fortissimi viri, qui nondum libera ciuitate, tamen Populi Romani comitibus liberatus est, cum sua manus sororem esse interfectam fateretur*: Hoc est M. Horatius interfecta sorore Romæ liberatus est: ergò & Milo, quamuis interfecerit Clodium, liberandus est: aut ita: Horatius, & Milo, cum iisdem sint affecti conditionibus, & cædes ab utroque facta fuerit iusta, si alter iure liberatus est, & alter eodem iure liberandus est: at ille iure liberatus est: ergò & hic. Ex dictis constat exemplum esse posse propriè argumentationem, & vel enthymematis, vel syllogismi speciem.

Epicherema est breuiter comprehensa ratiocinatio, siue quod, tametsi enthymema, aut syllogismus sit mente; non tamen voce, sed potius vna tantum propositio, duabus, vel tribus æquiualens: ut apud Ciceronem pro Rege Deiotaro, quem apud Iulium Cæsarem seruus accusauit: *en crimen, en causa*, cur Regem fugitiuus, Dominum seruus accuset: aut quod perinde est, sine causa non debet seruus Dominum accusare: qua in propositione latet hoc enthymema, hic medicus est seruus Deiotari: ergò non debet eum accusare; & hic syllogismus, nullus seruus debet sine causa Dominum accusare, at hic medicus est Deiotari seruus, ergò non debet eum absque causa accusare.

20 Sorites, vel argumentatio acervalis, siue conglobata, aut de primo ad vltimum similiter est species quædam, vel enthymematis, vel syllogismi imperfecti: quatenus autem sub hoc continetur, satis est à nobis explicatus lib. 6. 5. tract. 2. cap. 2. Præter eius exemplum inibi adductum en aliud, & perquam elegans ex Cicerone 3. de officiis: *Atque si etiam hoc natura præscribit, ut homo homini, quicunque sit, ob eam ipsam causam, quod is homo sit, consultum velit, necesse est, secundum eandem naturam, omnium utilitatem esse communem: quod si ita est, vna continemur omnes, & eadem lege natura: idque ipsum si ita est, certè violare alteri lege natura prohibemur: verum autem primum, verum igitur & extremum.*

21 Dilemma argumentum cornutum appellari solet, eo quod utroque cornu feriat, & quicquid ex contradictoriis concedatur aliquid contrā concedentem concludat, ut si conuersionem gentium ad Christi fidem fuisse miraculosam, ita inferas: aut vera miracula ad conuertendas gentes ad Christi fidem edita sunt, aut non? si primum; ergò conuersio gentium miraculosa fuit: si secundum; quod maius miraculum, quam, absque præuiis miraculis, gentes in Christum credidisse: ac proinde earum conuersio miraculosa non esse non potuit. Eodem argumenti genere confutat Pyrrhonius Clemens Alexandrinus lib. 8. Stromatum: *apud Pyrrhonios in-*
quiens,

quiens epoche hoc est assensionis sustentatio, quæ vult nihil esse firmum, ac stabile, si à seipsa caperit, clarum est, quod primum seipsam infirmabit. Aut ergo dat aliquid esse verum; & non est de omnibus sustentanda assensio, aut persistis dicens, nihil esse veri; & clarum est, quod nec ipsa prius verum dicit: aut enim ipsa verum dicit, aut non: sed si verum quidem dicit, concedit vel innuit, esse aliquid veri: sin autem non verum

dicit, vera ea relinquunt, quæ volebat tollere de mediocritate: nam quatenus falsa ostenditur, quæ perimit epoches, seu assensionis sustentatio, eatenus vera esse ostenduntur, quæ perimuntur: quomodo somnium, quod dicit omnia somnia esse falsa: nam cum seipsum perimat, confirmat alia. Vide etiam, si libet, huius argumentationis dūo lepidissima exempla, apud Aulum Gellium lib. 5. nocturnum Atticar. cap. 10.

LIBER SEXTVS

De Signis veritatis.

TRACTATVS I.

De Signo in communi.

CAPVT I.

Quid sit Signum in communi.

Propria, & germana signi vt sic definitio est talis: Signum est, quod in alicuius veritatis cognitionem quempiam ducit. Obiicies tamen primo, ita fore, vt res spirituales fortiantur rationem signi: nam iuxta doctrinam B. Thomæ 1. part. quæst. 56. art. 3. ac cæterorum omnium Theologorum, nobis sunt medium cognoscendi Deum & in eius notitiam nos perducunt: atqui non sunt signa: rationem enim communem signi definit Augustinus lib. 2. de Doctr. Christ. cap. 1. hoc pacto: signum est, res speciem, quam ingerit, sensibus aliquid aliud ex se faciens in cognitionem venire, & lib. de principiis dialecticæ cap. 5. Signum est, quod seipsum sensui, & præter se aliquid animo representat: ergo de essentia signi est, quod sit sensibile quidpiam, ac proinde materiale: haud ergo potest esse spirituale; è conuerso igitur nil spirituale sustinet esse signum. Respondeo, signum in communi haud oportere esse rem materialiter, sed latius hac patere, vt ex Magistro sentent. dist. 1. colligunt Conimbricenses, vtque est communis scholasticorum opinio: quare quod ex nostra definitione sequatur, res spirituales obtinere rationem signi, non est incommodum. Augustinus autem haud signum in communi sumptum, ac latissimè fufum, sed quandam eius speciem nobis magis exploratam, videlicet signum externum, ac sensibus obuium definit, atque adeo definitioni nostræ non contradicit.

Obiicies aduersus eam secundo: cognitio reflectens supra seipsam ducit in cognitionem sui, ac facit seipsam cognosci: at non est signum sui: perperam ergo definitum est à nobis signum. Maior est in aperto: Minor suadet, nihil potest esse signum sui, ergo nec etiam cognitio seipsam significare: Consequentia hæc negari nequit: Antecedens est,

Conimbricenses lib. 1. de interpret. cap. 1. quæst. 1. art. 2. Soncinatis 12. metaph. quæst. 59. Torrens de Trinit. quæst. 27. art. 1. disp. 2. Soti lib. 1. summul. cap. 2. not. 2. necnon, vt aliqui putant, Ambrosij lib. 1. de Abraham cap. 4. & Anselmi in c. 4. ad Rom. suadet, quæ in hunc modum.

Signum est representatio, siue imago rei significata: atqui nihil sibi ipsi assimilari, se representare, aut imaginari sustinet: tum quia, ita posset aliquid ad seipsum realiter referri, quo nihil magis absurdum: tum etiam quia, ita de imagine, ac similitudine seu representatione sentiunt Gregorius Nyssenus de opificio hominis cap. 17. Augustinus 7. de Trinit. cap. 1. Athanasius de consubstantialitate Verbi contra Meletium, Hilarius, Boëtius, & communiter alij Patres: necnō scholastici cum Magistro in 1. dist. 2. & dist. 27. ac B. Thoma etiam in 1. dist. 7. quæst. 2. art. 2. ad 2. & ex eo constat, quod similitudo sit relatio realis: nulla autem relatio realis potest esse nisi ad aliud nulla alicuius ad seipsum: nihil igitur sibi ipsi assimilari, se representare, aut imaginari sustinet. Deinde suadet, idem antecedens: signum sensibile ducit sensibilibiter in cognitionem alterius rei, vt liquet ex Augustino supra citato: signum ergo non sensibile, sed spirituale insensibilibiter, ac solum intellectualiter ducit in cognitionem alterius rei: omne ergo signum ducit in cognitionem alterius: at particula, *alterius*, denotat distinctionem: res ergo significata debet esse distincta à signo, & hoc ab illa, ac proinde nihil esse potest suum ipsius signum.

Respondeo, cognitionem supra se reflectentem esse signum sui, atque vniuersaliter in eo, quod aliquid reipsa se significet, nullam esse repugnantiam, nihil incommodi: Ita Arriaga disp. 13. logic. sect. 1. num. 5. Balthasar Tellez disp. 9. logic. sect. 3. conclus. 1. & quod caput est, id colligitur ex August. cap. 5. libri de Magistro. Ad primam rationem contrariam dicendum est, quamuis tam nequeat aliquid esse representatio, aut imago physica, & vniuoca sui, quam non potest aliquid ad se realiter referri; cæterum, si sermo sit de representatione, similitudine, & imagine intentionali, & analogica, quæ quidem instar physica non est ex genere suo realis relatio, posse quidpiam ita seipsum representare, se imaginari, ac sibi assimilari, adeoque esse sui signum. Et quidem prædicta ratio, si cuius esset momenti, id probaret, nullam cognitionem posse se cognoscere, aut representare: cuius tamen contrarium, quod ad di-

uinam